

REACH - 6 zakazanych substancji

Numer: XXX

29.06.2011

Rozporządzenie w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) [[załącznik 1 - rozporządzenie REACH](#) [1]] zostało opublikowane 29 maja 2007 roku. Jego głównym celem jest uregulowanie stosowania i wprowadzania na rynek chemikaliów w Unii Europejskiej, zarówno tych występujących we własnej postaci jak i będących składnikami bardziej złożonych wyrobów. Zapisy zawarte w rozporządzeniu mają przede wszystkim chronić zdrowie ludzi oraz środowisko naturalne przed wpływem szkodliwych substancji, pozwalając jednocześnie na swobodny przepływ pozostałych związków chemicznych na rynku wewnętrznym UE i zapewniając wsparcie branży chemicznej dla jego konkurencyjności i innowacyjności. Z uwagi na fakt, że różnego typu związki chemiczne stosowane w wyrobach budowlanych mogą w dużym stopniu oddziaływać na zdrowie ludzi, jakość powietrza wewnątrz budynków oraz środowisko zewnętrzne, postanowienia REACH są niezmiernie istotne dla rynku budownictwa. Za koordynację wypełniania obowiązków nałożonych przez rozporządzenie odpowiada ECHA - Europejska Agencja Chemikaliów.

ECHA – Europejska Agencja Chemikaliów (ang. **European Chemicals Agency**) powstała 1 czerwca 1997 roku, ma swoją siedzibę w stolicy Finlandii - Helsinkach . Jej głównym zadaniem jest prowadzenie i koordynacja działań wymaganych przez rozporządzenie REACH, zapewnianie spójności w zakresie zarządzania chemikaliami w całej UE oraz udzielanie porad technicznych i naukowych, dostarczanie wytycznych, jak również rozpowszechnianie informacji na temat chemikaliów.

Agencja zarządza procesami rejestracji i oceny substancji chemicznych, zajmuje się wydawaniem zezwoleń na stosowanie substancji objętych ograniczeniami oraz ustanawianiem takich ograniczeń. Ponadto ECHA prowadzi centralną bazę danych zawierającą otrzymane od przedsiębiorców informacje na temat używanych i wprowadzanych do obrotu substancji chemicznych.

Strona WWW ECHA: <http://echa.europa.eu/>

Załącznik XIV do rozporządzenia REACH zawiera wykaz szczególnie niebezpiecznych substancji, których producenci, importerzy oraz końcowi użytkownicy nie mogą wprowadzać do obrotu ani stosować, o ile nie uzyskają stosownego zezwolenia, udzielanego indywidualnie dla każdego przypadku. Do tej kategorii zaliczane są substancje:

- rakotwórcze,
- mutagenne,
- działające szkodliwie na rozrodczość,
- substancje trwałe, wykazujące zdolność do bioakumulacji i toksyczne,
- substancje bardzo trwałe i wykazujące bardzo dużą zdolność do bioakumulacji,
- inne, np. zaburzające gospodarkę hormonalną lub też substancje, w odniesieniu do których istnieją naukowe dowody każące stwierdzić, iż mogą one wywierać znaczący negatywny wpływ na zdrowie człowieka lub środowisko naturalne.

Zezwolenia na stosowanie substancji wykazujących jedną lub więcej z powyższych cech i umieszczonych w załączniku XIV REACH może udzielić Komisja Europejska. Uzyskanie takiej autoryzacji wymaga udowodnienia, że zapewniona zostanie odpowiednia kontrola nad ryzykiem dla zdrowia człowieka lub dla środowiska wynikającym z zastosowania danej substancji w wyniku jej właściwości określonych w załączniku XIV. W szczególnych przypadkach zezwolenie może być

udzielone również wtedy, gdy z zastosowania niedozwolonej substancji wynikają korzyści ekonomiczno-społeczne przewyższające stwarzane przez nią ryzyko.

W momencie opublikowania rozporządzenia REACH, załącznik XIV był pusty – nie zawierał żadnych substancji, których stosowanie wymagałoby uzyskania odpowiedniego zezwolenia. Sytuacja ta uległa zmianie 18 lutego 2011, kiedy to opublikowane zostało rozporządzenie Komisji Europejskiej zmieniające załącznik XIV do rozporządzenia REACH [[załącznik 2 – rozporządzenie zmieniające REACH](#) [2]]. Na mocy tego dokumentu, 6 występujących na rynku europejskim substancji, spośród których większość bywa wykorzystywana jako składniki wyrobów budowlanych, będzie objęte zakazem stosowania i systemem zezwoleń. W stosunku do każdej z nich określone zostały dwie daty: data ostateczna, po upływie której wprowadzanie do obrotu i stosowanie substancji jest zabronione (chyba że zostało wydane stosowne zezwolenie) oraz ostateczny termin składania wniosków, wskazujący dzień, do którego muszą zostać dostarczone wnioski o udzielenie zezwoleń na stosowanie lub wprowadzanie do obrotu substancji dla określonych zastosowań (jest to termin przynajmniej o 18 miesięcy wcześniejszy niż data ostateczna).

Wśród omawianych substancji znalazły się:

1. piżmo ksylenowe (5-tert-butylo-2,4,6- trinitro-m-ksylen), substancja stosowana w przemyśle kosmetycznym, detergentach, odświeżaczach powietrza i innych produktach zastosowania domowego. Umieszczona na liście ze względu na fakt, że jest bardzo trwała i wykazuje bardzo dużą zdolność do bioakumulacji .
 - Data ostateczna: 21 lipca 2014 r.
 - Ostateczny termin składania wniosków: 21 stycznia 2013 r.
2. MDA (4,4'-diaminodifenylometan), wykorzystywana jako utwardzacz w żywicach epoksydowych do pokryć, w procesie produkcji wybranych typów klejów, a także w rurach i elementach gumowych. O jej wyborze zdecydował przede wszystkim wysoki stopień rakotwórczości.
 - Data ostateczna: 21 lipca 2014 r.
 - Ostateczny termin składania wniosków: 21 stycznia 2013 r.
3. HBCDD (heksabromocyklododekan), znajdująca zastosowanie jako opóźniacz palenia między innymi w materiałach izolacyjnych, pojazdach silnikowych i wyrobach włókienniczych. Włączona do listy substancji zakazanych z uwagi na swoją toksyczność.
 - Data ostateczna: 21 lipca 2015 r.
 - Ostateczny termin składania wniosków: 21 stycznia 2014 r.
4. DEHP (ftalan bis[2-etyloheksylu]), która pełni funkcję plastyfikatora w wyrobach z polichlorku winylu (PVC) do stosowania wewnątrz i na zewnątrz budynków, jest stosowana również jako składnik klejów, kitów, elementów gumowych, farb i atramentów drukarskich. Używanie i wprowadzanie na rynek tej substancji będzie ograniczone w wyniku jej szkodliwego dla rozrodczości oddziaływania.
 - Data ostateczna: 21 stycznia 2015 r.
 - Ostateczny termin składania wniosków: 21 lipca 2013 r.
5. BBP (ftalan benzylu butylu), substancja stosowana jako plastyfikator w materiałach do pokryć podłogowych, do produkcji cegieł ogniotrwałych, sztucznej skóry a także w wyrobach takich jak kleje, kity, farby i atramenty drukarskie. Umieszczona na liście ze względu na szkodliwe oddziaływanie na rozrodczość.
 - Data ostateczna: 21 stycznia 2015 r.
 - Ostateczny termin składania wniosków: 21 lipca 2013 r.

REACH - 6 zakazanych substancji

Opublikowane na Zrównoważone Budownictwo (<http://www.zb.itb.pl>)

6. DBP (ftalan dibutyłu), wykorzystywana jako plastyfikator w materiałach polimerowych takich jak pokrycia podłogowe lub zaawansowane wyroby włókiennicze. Została wskazana jako przeznaczona do wycofania, gdyż, podobnie jak dwie poprzednie, cechuje ją negatywny wpływ na rozrodczość.

- Data ostateczna: 21 stycznia 2015 r.
- Ostateczny termin składania wniosków: 21 lipca 2013 r.

Dla substancji 4, 5 i 6 z ograniczenia stosowania wynikającego z rozporządzenia REACH wyłączone zostało zastosowanie w opakowaniach bezpośrednich produktów leczniczych, z uwagi na fakt, że jest regulowane innymi aktami prawnymi Unii Europejskiej.

Oddziaływanie rozporządzenia REACH na budownictwo, a w szczególności na rynek wyrobów budowlanych, zwiększy się po wejściu w życie artykułu 6 rozporządzenia CPR, ustanawiającego zharmonizowane warunki wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych (1 stycznia 2013 r.). Zgodnie z ustępem 5 tego artykułu, wraz z deklaracją właściwości użytkowych wyrobu budowlanego, niezbędną do umieszczenia na nim znaku CE, będą musiały być udzielane informacje wymagane na mocy rozporządzenia REACH.

mgr inż. Łukasz Adamus
Instytut Techniki Budowlanej
l.adamus@itb.pl [3]

Adres URL źródła: <http://www.zb.itb.pl/informator/reach-6-zakazanych-substancji>

Odnosiniki:

[1] http://zb.itb.pl/files/zb/rozporzadzenie_reach_2006.pdf

[2] http://zb.itb.pl/files/zb/rozporzadzenie_zmieniajace_zal_xiv_reach_2011.pdf

[3] <mailto:l.adamus@itb.pl>